

næst tillade mig at gjøre opmærksom paa, at ligesom der ikke kan være Tale om nogen grundig nordisk historisk Kundskab, uden at man kan læse de svenske Historiekrivere, saaledes vil det vistnok ogsaa være meget nyttigt for dem, der høre f. Ex. Naturvidenskaberne, om de kunde Svensk. Jeg har Exempler herpaa; jeg har hørt Klager af dem, der studere Naturvidenskaberne, over, at de ikke engang kunde læse f. Ex. Berzelius's Chemi eller naturhistoriske Værker af de lærde Naturforskere Fris og Nelson o. fl. N. Vi vide, at Naturvidenskaberne og Historiekrivningen staae paa et særdeles høit Trin i Sverrig. Dette kunde altsaa tale for at indføre denne Underviisning i vore høiere Skoler. Dernæst veed jeg af Erfaring, at der kræves en forholdsvis meget kort Tid til at lære Svensk, vel en Snees Timer i det Hele, især naar man ikke tog hele Timer, men mindre Tidsdele, f. Ex. et Quarter ad Gangen i en 80 Timer. Naar denne Underviisning dreves saaledes i Forbindelse med Modersmaalet, vilde man kunne lære at forstaae og læse det svenske Sprog i Tryk og Skrift, og mere bør der fornødigvis ikke lægges an paa; thi vi skrive Dansk, og Svenskerne læse og forstaae det, og Svenskerne skrive igjen til os paa Svensk, og vi bør da kunne læse og forstaae, hvad de skrive. Denne Opfattelse troer jeg vi maae lægge Bægt paa. I denne Retning ere Svenskerne et godt Stykke forud for os. I den svenske Skolelov af 14de August 1856 § 8 blev allerede optaget en Bestemmelse herom, som er optagen i den nyeste svenske Skolelov af 29de Januar 1859 § 9. Der staaer: „Med undervisningen i Modersmaalet forbindes jernvæl undervisning i Norges och Danmarks språk och litteratur“ Svenskerne ere altsaa gaaede os forud, og vi bør følge efter; vi bør modtage den Haand, de have raft os. Da Regjeringen allerede i andre Henseender har vist, at den modtager den Haand, der bydes os fra Broderfolket, troer jeg heller ikke, at den vil have Noget imod dette. Jeg skal nære betegne de høiere Lærestanstalter, i hvilke jeg ønsker Svensk optaget som Læregenstand. Det er i de lærde Skoler, Realskoler, Seminarier, høiere Borgerskoler o. s. v., overhovedet i alle de Skoler, hvor

der læres andre Sprog end Modersmaalet. Følgen heraf ligger klart for Dagen: det vilde virke til samme Maal som Naturforskerens, de skandinaviske Kirkesønder, Kunstnerforeningen i Rom o. s. v.; det vilde være et Led med i Ræden, og det ikke det ubehydeligste af Foranstaltningerne til Videnskabernes og Litteraturens Udvikling, til en livlig Forbindelse baade i videnskabelig og i folkelig Henseende mellem Nordens Broderfolk. Naar jeg tager Hensyn til, at Svensk er indført i nogle af vore private Skoler — jeg vil henvise til Borgerhøjskolen paa Christianshavn og flere Pigeskoler, hvor den nordiske Underviisning dog vistnok i Almindelighed ikke er den fremherskende — og naar jeg tager Hensyn til, at den ærede Minister, om jeg ikke tager feil, i sin Egenkab af Overstolsdirecteur har gjort Skridt til, at Svensk kunde blive indført ved Seminarierne, saa er jeg overbevist om, at vi, især da han i sin nuværende Stilling har Magt til at bryde den Modstand, der naturligtvis fra den reentud talt latinske Side vil vise sig derimod, tør haabe det Allerbedste af den høitærede Minister angaaende Indførelsen af Svensk i vore høiere Lærestanstalter. Det andet Sprog, jeg ønskede optaget, er det maaskee værseligere med. Det er — ja, hvad skal jeg kalde det, det mangler ikke Navn, men har tværtimod for mange Navne — det er det Sprog, hvis ælteste Navn er dansk Tunge, som man paa Island kalder Isländsk, i Norge Oldnorsk, i Sverrig fornsvensk, men som de nordiske Videnskabsmænd i det Hele kan man sige ere blevne enige om at kalde Oldnordisk, det er vore Forfædres Sprog, det Sprog, der i Oldtiden levede og brugtes i det hele Norden, lige ned til Slien. Dette Sprog bør optages paa Seminarierne og i de lærde Skoler. Paa Seminarierne bør det optages, fordi man, hvis man overhovedet har Slægtens dygtige Opdragelse i Modersmaalet til Formaal, bør bibringe Seminarierne, de vordende Folkelærere, en vis videnskabelig Indsigt i Modersmaalet; jeg mener, at de bør lære det i videre Udstrækning og grundigere end f. Ex. en Urtekunnskræftning, der kun har det praktiske Formaal for Sie — og kun ved Studiet af dette Modersmaalets Grundprog kunne Skolelærerne